

Viden om Norden

Nr. 6-2021 - 10. maj

Udarbejdet og udgivet af Foreningen Norden, Hadsund afdelingen, der dækker hele Mariagerfjordområdet.

<http://hadsund.foreningen-norden.dk/>

Det nordiske samarbejde + TV-serier

Denne udgave rummer links til nogle nordiske TV-serier, men først til nyheder om det nordiske samarbejde.

Mange flere nyheder om det nordiske samarbejde i **Nordisk Ministerråd** og **Nordisk Råd** - end dem, der er omtalt på følgende sider, kan hentes på: <https://www.norden.org/da>

Se også nyheder mm på: <https://foreningen-norden.dk/>

*Med venlig hilsen
Gunner Buck*

LIVE: Mød de nominerede til Nordisk Råds litteraturpris 2021

Lige nu kan du se og høre de nominerede til Nordisk Råds litteraturpris 2021 gennem live streamede forfattersamtaler om deres nominerede værker. De 7 samtaler kan hentes på facebook efter følgende skema:

14. april: Vigdis Hjort og Ursula Andkjær Olsen – moderator Yukiko Duke

21. april: Lars Amund Vaage og Sebastian Johans – moderator Marit Lindqvist

28. april: Andrzej Tichý – moderator Sara Nyman

5. maj: Johanna Lykke Holm og Niviaq Korneliussen – moderator Janne Breinholt Bak

12. maj: Pajtim Statovci og Guðrún Eva Mínervudóttir (TBC) – moderator Sofie Hermansen Eriksdatter

19. maj: Heidi von Wright og Lív María Róadóttir Jæger – moderator Malan Marnersdóttir

26. maj: Andri Snær Magnason og Inga Ravna Eira – moderator Sunna Dís Másdóttir

De fire første samtaler er således tilgængelig nu, hvor de tre sidste følger den 12., 19. og 26. maj. Der er nomineret ni romaner, fire digtsamlinger og en novellesamling. Fem af de nominerede forfattere har været nomineret til prisen tidligere. Forfattersamtalerne foregår på skandinavisk, dog ikke samtalerne den 12. maj og den 26. maj, som foregår på engelsk.

Se meget mere og hent links til de enkelte samtaler på:

<https://www.norden.org/da/nyhed/live-moed-de-nominerede-til-nordisk-raads-litteraturpris>

Nordisk Råd indleder formelt samarbejde med EU-Parlamentet

Nordiska rådet har inlett formella relationer med EU-parlamentet. Ett första digitalt kickoffmöte har nyligen hållits, där parterna kom överens om ramarna för samarbetet. Framöver ska Nordiska rådet och EU-parlamentet mötas formellt en gång per år.

Nordiska rådet har redan i dag informella och goda relationer med EU-parlamentet, men när samarbetet nu formaliseras stärks det ytterligare. Samarbetet kommer att följa samma praxis som EU-parlamentet redan har med Island och Norge samt med Västnordiska rådet, som från tidigare har formella interparlamentariska relationer med EU-parlamentet.

- Det är ett mycket viktigt steg vi nu har tagit genom att upprätta en formell årlig dialog med EU-parlamentet. Ett närmare samarbete med EU är en av prioriteringarna i Nordiska rådets internationella strategi och det är glädjande att vi nu har tagit ett konkret steg framåt. Det som sker i EU har stor relevans för hela Norden, även om alla våra länder inte är med i EU, så ett närmare samarbete är enbart positivt, säger **Bertel Haarder**, Nordiska rådets president under 2021.

Denne nyhed er offentliggjort på Nordisk Samarbejdes hjemmeside 27. april. Læs mere om eksempler på, hvad samarbejdet kommer til at omfatte - klik på det blå link: <https://www.norden.org/da/node/50789>

Kulturministrene: Vores nordiske samarbejde er vigtigere end nogensinde

Pandemiens påvirkning af kultur- og mediesektoren i Norden stod højt på dagsordenen ved årets første nordiske ministermøde for kultur, hvor ministrene også blev enige om budgetprioriteringerne for det kommende år.

Det har været et ekstraordinært år for kultursektoren i alle de nordiske lande. Tirsdag den 4. maj mødtes kulturministrene for blandt andet at diskutere to opsigtsvækkende rapporter om kultur- og mediesektoren og pandemien, som blev præsenteret på mødet. Konsekvenserne af COVID-19 har været store, og støttepakkerne har været omfattende i alle de nordiske lande.

– Det er imponerende at se den store omstillingsparathed blandt kunstnere, kulturaktører og i mediesektoren under disse hårde forudsætninger. Rapporterne peger samtidig på kulturpolitiske områder, hvor det er ekstra vigtigt at holde det nordiske samarbejde i gang – det er vigtigere end nogensinde, siger **Annika Saarikko**, som er forsknings- og kulturminister i Finland og formand for Nordisk Ministerråd for Kultur i 2021.

Rapporterne, som er udarbejdet af Nordicom ved Göteborgs universitet og Kulturanalys Norden/Telemarksforskning på opdrag af kulturministrene, udgør et nyt vidensgrundlag for højaktuelle politiske behov på både nationalt og fællesnordisk plan. For at møde de udfordringer, som kultursektoren har oplevet som følge af pandemien, besluttede ministrene at afsætte midler til en opfølgende analyse af faktiske forandringer i de nordiske kultursektors kulturpolitiske mål, støtteordninger og budgetstrukturer.

Der er links til de to rapporter og mere om kulturministrenes møde på:

<https://www.norden.org/da/nyhed/kulturministrene-vores-nordiske-samarbejde-er-vigtigere-end-nogensinde>

Ny rapport: Naturbaserede løsninger kan gavne både klima- og biodiversitet

Verden står over for to store globale bæredygtighedskriser, nemlig tabet af biodiversitet og klimaændringer. En ny rapport, udarbejdet af de danske universiteters kontor for det internationale biodiversitetspanel, IPBES, samt Center for Makroøkologi, Evolution og Klima på Københavns Universitet, og finansieret af Nordisk Ministerråd, kommer med en række anbefalinger, til hvordan bevaring og genoprettelse af naturområder kan være med til at løse begge udfordringer.

Vild natur er en del af løsningen på klimakrisen

Forskerne bag rapporten har gennemgået en række cases fra de nordiske lande og fundet frem til de indsatsområder, hvor både biodiversiteten styrkes og drivhusgasudledningen mindskes.

”Kort fortalt skal der vand på drænedede moser og skovene skal have lov at gro og blive gamle,” forklarer Lars Dinesen, specialkonsulent hos IPBES Danmark.

”Vores kortlægning viser, at bevarelse og genopretning af naturlige økosystemer, som moser og skove, afgørende for biodiversitet og vigtige for klimaet. Det vil sikre vigtige levesteder for mange truede arter, mens økosystemernes naturlige optag og lagring af CO₂ vil modvirke klimaforandringer,” supplerer Anders Højgård Petersen, specialkonsulent. Center for Makroøkologi, Evolution og Klima (CMEC) Globe Institut, Københavns Universitet.

Mere vand i en jysk højmosse har reduceret CO₂ udledningen med 10.500 tons per år

Rapporten beskriver blandt andet genopretningsprojektet i Lille Vildmose i Danmark – en af nordeuropas største højmoser og den største tilbageværende aktive højmosse i Danmark. Det bevarede areal på 21 km² svarer dog kun til en-tredjedel af det oprindelige moseareal, mens resten er ødelagt af bl.a. afvanding og tørvegravning.

I Lille Vildmose har man sikret en naturlig høj vandstand i den bevarede aktive højmosse og genoprettet højere vandstand i en stor del af de ødelagte mosearealer. Det har resulteret i en reduceret CO₂-frigivelse anslået til 10.500 tons per år og betydet en væsentlig forøgelse af biodiversitetsværdierne i et unikt naturområde.

Andre eksempler er naturgenopretning i 35 svenske moser og muligheden for genopretning af 20.000 km² drænedede moseområder i Finland på arealer hvor skovdrift ikke længere er rentabel samt genetableringen af nationalt næsten udslettede skovtyper i Norge og Island. Rapportens eksempler og generelle fokus flugter med EU's Biodiversitetsstrategi for 2030, som Danmark og de øvrige EU-lande tilsluttede sig i oktober 2020. Således er 25 pct. af EU-budgettet i forvejen afsat til klimaindsatsen, og i strategien forventes det, at en betydelig del heraf skal investeres i naturbaserede løsninger.

Denne nyhed rummer også henvisninger til 10 anbefalinger til politiske initiativer.

Nyheden er offentliggjort den 3. maj, og den kan hentes her::

<https://www.norden.org/da/nyhed/ny-rapport-disse-naturbaserede-loesninger-kan-gavne-baade-klima-og-biodiversitet>

Den omtalte rapport er på engelsk. Den kan hentes her: <https://pub.norden.org/temanord2021-510/#>

De udenlandske TV serier er hentet fra DR-TV De er derfor tekstede på dansk

Ny svensk politiserie: Den tynde blå linje

DR-TV skriver følgende om seriens 1. episode: Malmøs gader er Saras nye arbejdsplads. Hun er nyuddannet politibetjent og bliver makker med Magnus, som er kynisk og benhård.

Sara selv er godhjertet og idealistisk, men ligesom sine nye kolleger må hun kæmpe for at holde job og privatliv adskilt - og for at håndtere den vold, had og smerte, som hun møder hver eneste dag.

Saras tillidsfuldhed bliver sat på prøve, da hun tilbyder at hjælpe en ung pige fra en belastet familie.

Til hver episode er der en tilsvarende tekst, som den der ses her ovenfor.

Serien med 10 episoder, der hver varer knap en time, er lanceret i år. Den udløber: 17. feb 2022.

De ti episoder kan hentes her: https://www.dr.dk/drtv/serie/den-tynde-blaa-linje_239469

Finsk serie: En del af mit hjerte

DR-TV skriver: Det finske svar på DR-dramaserien 'Ulven kommer'. Den garvede Rita og den uerfarne Laura arbejder for børneforsorgen i Helsinki, hvor de tumler med krævende sager og svære dilemmaer.

Serien er på 8 episoder, der hver varer omkring 45 minutter.

Om Episode 1, skriver DR-TV: Rita vender tilbage til sit arbejde for børneforsorgen i Helsinki efter en politiudredning. Hun får ikke nogen varm velkomst, for en lille pige er forsvundet, og Rita har fået skylden. En ny chef, Jyrki, har overtaget hendes gamle stilling. Han vil af med Rita, men den garvede socialarbejder nægter at give op. Hendes nye makker bliver den uerfarne Laura. Sammen tumler de med krævende sager og svære dilemmaer, og snart begynder job og privatliv at flyde sammen. Originaltitel: Pala sydämeistä. Udløber: 27. mar 2022. Tilsvarende findes en tekst for hver af de øvrige episoder.

Serien kan hentes her: https://www.dr.dk/drtv/serie/en-del-af-mit-hjerte_247527

Norsk serie: Benzin i blodet

"Noget af det stærkeste siden Skam", skrev avisen Aftenposten om den norske ungdomsdramaserie 'Benzin i blodet'. Venskab, kærlighed og biler er seriens omdrejningspunkt.

To sæsoner med 8 episoder i hver. Hver episode varer 20 – 30 minutter.

Om 1. episode i 1. sæson skriver DR-TV: Venskab, kærlighed og biler. I miljøet af unge bilentusiaster i den norske flække Bø er Glenn-Tore den, som fyrene ser op til, og pigerne vil have. Men det eneste, Glenn-Tore ønsker, er at få sin eks tilbage. Originaltitel: Rådebank. Udløber: 25. mar 2022

Serien kan ses her: https://www.dr.dk/drtv/saeson/benzin-i-blodet_242010

Advarsel: Nogle af filmene, der nævnes på denne og næste side rummer meget skræmmende og uhyggelige billeder. Det gælder de fem afsnit af serien: Skandinavien i Hitlers jerngreb, og især afsnit 3.

Norsk dokumentar: Racekrigerne i Norden

DR-TV skriver følgende om denne norske dokumentar fra 2017: (Rasekrigerne) Bevægelsen The Nordic Resistance Movement (NRM) anklager medierne for at lyve og ønsker at vælte demokratiet. NRM har fået en del opmærksomhed for deres voldelige demonstrationer. Journalister fra norske NRK har fulgt bevægelsen i to år med det formål at lade NMR selv forklare, hvem de er og hvad de ønsker at opnå med deres ekstreme agenda. Selv beskriver de sig som nationalsocialister og ikke nazister, selvom de er inspirerede af Hitlers Tredje Rige. Udløber: 31. jul 2021. Den varer 1 time og 19 minutter.

Se dokumentaren ved et klik her: https://www.dr.dk/drtv/se/racekrigerne-i-norden_64815

Skandinavien i Hitlers jerngreb

Dansk dokumentarserie fra 2015.
Fem episoder, der hver varer knap 30 minutter.
Udløber 20. april 2023.

Se: https://www.dr.dk/drtv/serie/skandinavien-i-hitlers-jerngreb_177957

DR-TV skriver følgende om: Del 1 - tyskerne kommer. Anden verdenskrig er i gang. Hitler er i færd med at gøre drømmen om et nazistisk storrige til virkelighed, og nu er turen kommet til Skandinavien. Det er den 9. april 1940. I Sverige sidder Kong Gustav, i Norge Kong Haakon, og i Danmark Kong Christian. De tre konger skal tage den svære beslutning sammen med deres lands regering: Skal de kæmpe imod eller skal de overgive sig. Vi fletter de tre landes historier sammen med en enestående samling af arkivmateriale, der sætter vores egen historie i større perspektiv.

Del 1 kan hentes her:

https://www.dr.dk/drtv/se/skandinavien-i-hitlers-jerngreb_-tyskerne-kommer_177984

DR-TV skriver følgende om 2. del: Under pres. Året er 1941 og Hitler åbner en ny front i krigen. Ikke-angrebspagten med Sovjetunionen bliver brudt. Kommunismen skal tilintetgøres - og det gælder også i Skandinavien. I løbet af det næste halve år kommer Danmark, Sverige og Norge ud for et voldsomt tysk pres. I Norge kommer det til store demonstrationer mod besættelsesmagten, mens Danmark og Sverige samarbejder. Med en enestående samling af arkivmateriale fletter vi for første gang de tre landes historie sammen.

Del 2 kan hentes her:

https://www.dr.dk/drtv/se/skandinavien-i-hitlers-jerngreb_-under-pres_177981

(fortsættes side 6)

(Skandinavien i Hitlers jerngreb - fortsat fra side 5)

*DR-TV skriver følgende om: **Del 3 - på flugt.*** I 1942 bor omkring 2000 jøder i Norge. I Danmark op mod 8000. Deres hverdag er som alle andre nordmænd og danskeres, og de tror det kan blive ved sådan. Men Hitler har andre planer. Ruth Maier er bare én af de 1536, der melder sig på et norsk politikontor og lader sig registrere som jøde. Hun er også blandt de første mange hundrede norske jøder, der bliver deporteret til Auschwitz. I 1943 er turen kommet til de danske jøder og i et kapløb med tiden, når tusindvis i sikkerhed i Sverige. I flygtningelejrene, hvor de mindst af alt venter det, møder de antisemitismen igen. Når det gælder jøderne, hører Norge, Danmark og Sveriges historie uløseligt sammen. Den fortæller vi her med enestående billeder fra de tre landes arkiver.

Del 3 kan hentes her:

https://www.dr.dk/drtv/se/skandinavien-i-hitlers-jerngreb_-paa-flugt_177983

*DR-TV skriver følgende om **4 del: Modstand*** I Anden Verdenskrig tager Hitler magten i Skandinavien, og han holder Norge, Sverige og Danmark under kontrol, i frygt for den nazistiske terror. Men under overfalden er der noget i gang. Flere og flere trodser frygten og gør oprør. Modstandskamp er farligt, men de er villige til at betale prisen. For kampen for frihed er større end deres eget liv. Med en enestående samling af arkivmateriale fortælles historien om den skandinaviske modstand mod nazismen.

Del 4 kan hentes her:

https://www.dr.dk/drtv/se/skandinavien-i-hitlers-jerngreb_-modstand_177982

*DR-TV skriver følgende om **5 del: Retfærdighedens time.*** Hitlers greb om Skandinavien løsner sig. Alle vegne flygter folk fra krigens sidste krampetrækninger. Den røde hær driver millioner af tyskere foran sig både til Danmark og Sverige. Men tørsten efter hævn har samlet kræfter gennem fem års undertrykkelse, og da den endelig slipper løs, er det med voldsom kraft. Vinderne trækker grænsen hårdt op mellem de onde og de gode og taberne vises ingen nåde. Det mærker den norske nazist, Vidkun Quisling. Og de baltiske krigsfanger i Sverige, der bliver udleveret til deres værste fjende: Sovjet. Men i Danmark slipper topnazisten Werner Best lettere: For retfærdighed er en svær størrelse, og der er mange hensyn at tage.

Del 5 kan hentes her:

https://www.dr.dk/drtv/se/skandinavien-i-hitlers-jerngreb_-retfaerdighedens-time_177985